

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/37/2015
Identifikačné číslo spisu:	6212010176
Dátum vydania rozhodnutia:	11.06.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:6212010176.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného C. L. pre prečin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí 11. júna 2015 v Bratislave dovolanie obvineného C. L., zastúpeného obhajkyňou Mgr. Viktóriou Hellenbart proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 6. marca 2013, sp. zn. 4 To 9/2013, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. f/ Tr. por. dovolanie obvineného C. L. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš z 21. novembra 2012 sp. zn. 8 T 82/2012 bol obvinený C. L. uznaný za vinného z prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe, že

dňa 21.12.2011 okolo 20.00 hod. vo Veľkom Krtíši na parkovisku pred obytným blokom č. 2 na ulici Venevskej dvakrát kopol do pravého blatníka osobného motorového vozidla zn. Renault Mégane, EČ: H., ktoré poškodil, čím pre majiteľa B. G. spôsobil škodu vo výške 443,- €.

Okresný súd za to obvinenému uložil podľa § 245 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j/, § 38 ods. 3 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 2 (dvoch) mesiacov, pričom výkon uloženého trestu mu podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a § 50 ods. 1 Tr. zák. podmienene odložil na skúšobnú dobu 1 (jedného) roka.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bol zaviazaný nahradiť poškodenému B. G., bytom H. L., N.. XXX/XX, škodu vo výške 443,-€ a podľa § 288 ods. 2 Tr. por. bol poškodený so zvyškom nároku na náhradu škody odkázaný na občianske súdne konanie.

Proti tomuto rozsudku ihneď po jeho vyhlásení zahlásil obvinený odvolanie do zápisnice o hlavnom pojednávaní do všetkých jeho výrokov (č.l. 129). Včas podané odvolanie odôvodnil osobitným podaním zo 16. januára 2013 prostredníctvom obhajcu, ktoré doplnil podaním zo 17. januára 2013 (č.l. 136-137).

Obvinený v dôvodoch svojho odvolania uviedol, že odvolanie podáva proti všetkým výrokom rozsudku ako aj proti konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo. Podľa obvineného také poškodenie auta kopnutím nemohol spôsobiť, namietal svedeckú výpoveď JUDr. Chromého a účelové vyhodnotenie dôkazov zo strany okresného súdu. Záverom svojho odvolania navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu, aby ju znovu prerokoval a rozhodol.

Samosudca súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 314 Tr. por. doručil rovnopisy odvolania na vyjadrenie ostatným stranám trestného konania, pričom uvedenú možnosť nevyužili.

Na základe včas podaného odvolania vo veci rozhodoval Krajský súd v Banskej Bystrici, ktorý na verejnom zasadnutí 6. marca 2013 uznesením sp. zn. 4 To 9/2013 podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného ako nedôvodné zamietol.

Rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 6. marca 2013, kedy vo veci rozhodol krajský súd.

Odpis druhostupňového rozhodnutia obvinený C. L. prevzal 28. marca 2013, jeho obhajca i prokurátor prevzali rozhodnutie 26. marca 2013 a poškodený B. G. prevzal rozhodnutie 28. marca 2013.

Okresný súd Veľký Krtíš 2. júna 2015 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie obvineného C. L., ktoré podal prostredníctvom zvolenej obhajkyne Mgr. Viktórie Hellenbart. Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 9. decembra 2014 a smeruje proti vyššie citovanému uzneseniu krajského súdu.

V písomných dôvodoch svojho dovolania uviedol, že dovolanie podáva z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c/, g/ Tr. por., pretože v konaní boli porušené závažným spôsobom jeho práva na obhajobu a rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. namietal, že formálne boli jeho práva na obhajobu zachované, avšak jeho návrhy na doplnenie dokazovania neboli súdmi akceptované. V dôsledku toho nebol náležité zistený skutkový stav a vznikli závažné pochybnosti o tom, či sa skutok vôbec stal.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. namietal vyhodnotenie svedeckých výpovedí poškodeného B. G. i JUDr. G. V., vytýkal súdom, že nevykonali vyšetrovací pokus na previerku týchto výpovedí, neodstránili rozpory a taktiež namietal, že nevypočuli policajtov, ktorí mali robiť ohliadku miesta činu. Záverom svojho mimoriadneho opravného prostriedku navrhol vysloviť, že napadnutým rozhodnutím bol porušený zákon v jeho neprospech, domáhal sa zrušenia napadnutého uznesenia, ako aj rozsudku súdu prvého stupňa a vrátenia veci súdu prvého stupňa, aby ju znovu prerokoval a rozhodol.

Samosudca súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručil rovnopis dovolania ostatným stranám trestného konania s tým, že sa môžu k dovolaniu obvineného vyjadriť. Uvedenú možnosť využil prokurátor i poškodený Bc. B. G..

Prokurátor okresnej prokuratúry vo svojom vyjadrení z 27. marca 2015 (č.l. 177) uviedol, že napadnuté rozhodnutie je správne i zákonné. Obvineným uvedené dovolacie dôvody neboli naplnené, a preto navrhol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Poškodený Bc. B. G. vo svojom vyjadrení z 8. apríla 2015 (č.l. 178-183) uviedol, že súdy vyhodnotili vec spravodlivo a obvinenému bol daný priestor na jeho obhajobu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané

oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, 3 Tr. por.). Dovolanie podal obvinený prostredníctvom splnomocneného obhajcu, čo je v súlade s ustanovením § 373 ods. 1 Tr. por. Zároveň však pri predbežnom prieskume zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Podľa § 382 písm. f/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že obvinenému skúšobná doba podmienenečného odsúdenia uplynula 6. marca 2014. V priebehu skúšobnej doby obvinený viedol bezúhonný život, a preto súd prvého stupňa na verejnom zasadnutí 27. októbra 2014 za účasti obvineného a jeho obhajkyne, uznesením podľa § 50 ods. 4 Tr. zák. vyslovil, že obvinený sa v skúšobnej dobe osvedčil a podľa § 50 ods. 7 Tr. zák. sa na obvineného hľadá, ako keby odsúdený nebol. Strany trestného konania sa opravného prostriedku výslovne vzdali, čím uznesenie (č.l. 165) nadobudlo právoplatnosť.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý znamená vážny prielom do právoplatnosti a predpokladanej stability konečného a vykonateľného rozhodnutia. Zmyslom tohto mimoriadneho opravného prostriedku je, za prísne vymedzených podmienok, zvrátenie existencie odsúdenia páchatel'a, aby nedošlo k trestno-právnomu následku, t.j. sankcii spojenej s týmto odsúdením.

Práve preto, že ide o prielom do naznačenej stability konečného a vykonateľného rozhodnutia na základe tohto mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým sa dáva možnosť dvom hlavným proti sebe stojacim stranám v trestnom konaní (odhliadajúc od práva ministra spravodlivosti, ktorý nie je stranou v konaní), prokurátorovi a obvinenému dosiahnuť vyvolanie mimoriadneho konania pred najvyšším súdom na preskúmanie niektorých právoplatných rozhodnutí, zákon obmedzuje možnosť podania dovolania len obmedzenému okruhu subjektov, v obmedzenom rozsahu, zo špecificky vymedzených, kvalifikovaných dôvodov a len proti niektorým vymedzeným rozhodnutiam.

Nakoľko sa možnosť tohto mimoriadneho opravného prostriedku dáva predovšetkým dvom hlavným proti sebe stojacim stranám v konaní, základným princípom, ktorým sa musí inštitút mimoriadneho opravného prostriedku riadiť, je princíp rovnosti strán, a to jednak čo do možnosti podania tohto mimoriadneho opravného prostriedku, tak aj v samotnom procese, v konaní o ňom pred dovolacím súdom. Pri dodržaní tejto základnej zásady trestného konania by bolo proti jej zmyslu i princípu spravodlivosti, aby jedna zo strán mala možnosť dovolať sa mimoriadnym opravným prostriedkom konania na dovolacom súde vo veci, v ktorej už bol trest vykonaný a zahľadený s účinkami, že sa na páchatel'a hľadá, akoby odsúdený nebol. V prípade pripustenia tejto možnosti obvinenému, nutne by musela byť pripustená táto možnosť aj u generálneho prokurátora (odhliadajúc od ministra spravodlivosti, ktorý nie je stranou v konaní).

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

V ustanovení § 368 ods. 2 Tr. por. sú explicitne vymenované rozhodnutia, ktoré treba rozumieť, ak tento zákon neustanovuje inak, ako rozhodnutia podľa odseku 1, proti ktorým možno podať dovolanie. Pod jeho písmenom a/ sa uvádza rozsudok a trestný rozkaz, bez bližšej špecifikácie, aký rozsudok sa má na mysli. V nadväznosti na ostatné ustanovenia Trestného poriadku o dovolaní i tie, ktoré sa týkajú rozsudku je zrejmé, že sa má na mysli tak odsudzujúci, ako aj oslobodzujúci rozsudok.

Odsudzujúcim rozsudkom v zmysle § 163 až 168 Tr. por. sa rozumie rozsudok, ktorý obsahuje výrok o vine páchatel'a a ak nedošlo k upusteniu od potrestania, aj výrok o treste a prípadné ďalšie výroky o náhrade škody alebo ochrannom opatrení. Odsudzujúcim rozsudkom potom treba rozumieť rozsudok, na základe ktorého existujú účinky, že sa na páchatel'a hľadá ako na odsúdeného.

Pokiaľ nastávajú, či už priamo na základe zákona, ako je tomu pri upustení od potrestania (§ 40 ods. 2 Tr. zák.), alebo po výkone niektorých druhov trestov (napr. v predmetnom prípade § 50 ods. 7 Tr. zák.) na základe rozhodnutia súdu právne dôsledky spojené s fikciou neodsúdenia, že sa v zmysle zákona hľadá na páchatel'a, ako keby odsúdený nebol, potom treba do všetkých dôsledkov právne považovať za neexistujúce odsudzujúce rozhodnutie takej osoby, na ktorú sa hľadá ako keby odsúdená nebola.

Predpokladom na podanie dovolania, ako mimoriadneho opravného prostriedku, je existencia odsúdenia páchatel'a. Pokiaľ platí fikcia neodsúdenia, ktorú zákonodarca spojil s inštitútom zahľadania odsúdenia, nemožno ju chápať podmienene tak, že pre určité prípady v trestnom konaní (ale i mimo neho) platí a pre niektoré nie.

Zahľadanie odsúdenia spojené so zákonnou fikciou neodsúdenia, znamená, okrem iných dôsledkov spojených s bezúhonnosťou určitej osoby, že vo výpise z registra trestov sa jej zahladené odsúdenie už neuvádza. V oblasti trestno-právnej zanikajú nepriaznivé následky spojené s odsúdením páchatel'a. Treba vychádzať z toho, že neexistuje odsúdenie, ktoré by bolo dôvodom priťažujúcej okolnosti alebo recidívy trestnej činnosti. Zahladením odsúdenia s fikciou neodsúdenia môže taká osoba preukazovať stav svojej bezúhonnosti. Nie je už povinná pri rôznych príležitostiach, napr. pri prijímaní do zamestnania, pri žiadostiach o niektoré povolenia, oprávnenia a pod. uvádzať odsúdenie, ktoré bolo zahladené. Platí to aj obrátene zo strany iných subjektov vo vzťahu k tejto osobe. Odpadnutie prekážky odsúdenia teda môže viesť k vzniku alebo obnoveniu takých právnych vzťahov, ktoré občan nemohol nadobudnúť alebo sa ich nemohol dožadovať, pokiaľ existovala prekážka odsúdenia páchatel'a.

V dôsledku zahľadania odsúdenia môžu vznikáť nové právne vzťahy, ktoré by inak nemohli nastať, ak by neexistovala podmienka bezúhonnosti. Vzhľadom k tomu by bolo vážnym zásahom do stability právnych vzťahov, ak by na základe dovolania niektorej z dvoch hlavných strán trestného konania alebo dovolania ministra spravodlivosti bolo možné zvrátiť nový právny stav vznikajúci po vykonaní trestu a zahladení odsúdenia spojeného s fikciou neodsúdenia.

Výrazne by sa v takom prípade nepriaznivo vo vzťahu k osobe, u ktorej bolo odsúdenie zahladené, prejavilo podanie dovolania prokurátorom, alebo ďalším oprávneným subjektom, v neprospech takejto osoby. Nebolo by žiaduce, aby v prípade, keď už páchatel' vykonal trest a došlo k zahladeniu jeho odsúdenia, aby generálny prokurátor, prípadne minister spravodlivosti, mohol podávať tento mimoriadny opravný prostriedok v neprospech obvineného, smerujúceho k zhoršeniu jeho postavenia a umožniť tak otvorenie takého trestno-právneho vzťahu, ktorý už bol ukončený a zvrátiť tak priaznivé dôsledky pre páchatel'a spočívajúce v tom, že sa na neho hľadá akoby nebol odsúdený. Dobrodenie, ktoré dáva zákonodarca v podobe bezúhonnosti, na základe fikcie neodsúdenia osoby, u ktorej bolo odsúdenie zahladené, by strácalo zmysel.

Rovnosť strán v konaní a záujem na stabilite právnych vzťahov však predpokladá aj opak, že ani na základe dovolania obvineného nie je možné právoplatne a už vykonané a zahladené odsúdenie s dôsledkami fikcie neodsúdenia, meniť.

Preto ak nastal zo zákona alebo na základe rozhodnutia súdu stav zahľadania odsúdenia, ktorý má znamenať, že neexistuje odsúdenie, ktorým sa uložila sankcia, jeho dôsledkom musí byť aj to, že žiaden zo subjektov oprávnených na podanie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, už ho nemôže podať.

V predmetnej veci vychádzajúc z danej zákonnej fikcie neodsúdenia obvineného predpokladanej v ustanovení § 50 ods. 7 Tr. zák., ktorý sa v posudzovanej veci aplikoval, Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje dovolanie obvineného C. L. za nepripustné, pretože nesmeruje proti existujúcemu odsudzujúcemu rozhodnutiu, proti ktorému by ho bolo možné podať v zmysle § 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por. Dovolanie obvineného preto podľa § 382 písm. f/ Tr. por. Najvyšší súd Slovenskej republiky na

neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.